

160.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych

z dnia 14 lutego 1925 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie zakładania, utrzymywania, użytkowania i spuszczenia stawów, które nie są w połączeniu z zakładami o sile wodnej.

Na zasadzie art. 258 i 266 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. № 102, poz. 936) zarządza się co następuje:

Zakładanie stawów.

§ 1. Przy założeniu stawu należy mieć na względzie istotny wpływ stawu nie tylko na sąsiednie grunty ale także na stosunki wodne powyżej i poniżej stawu.

W wypadkach, kiedy przy uwzględnieniu art. 36 i 45 ustawy wodnej okaże się potrzebnem uzyskanie

pozwolenia władzy na założenie stawu, należy w pozwoleniu przepisać takie warunki, aby ani interesy publiczne, ani też cudze prawa nie zostały na szkodę narażone, w szczególności, aby nie doznawały zabagnienia grunty używane do produkcji rolniczej, ani też nie doznawały szkody urządzenia publiczne lub prywatne, n. p. koleje żelazne, drogi i zakłady wodne.

Pozwolenia należy udzielać na podstawie dochodzenia wodno-prawnego, przeprowadzonego w myśl przepisów części szóstej ustawy wodnej. W razie sprzeczności interesów gospodarczych stron rozstrzyga o udzieleniu lub odmowie pozwolenia interes o większem znaczeniu gospodarczem.

Stawy winny być zakładane w takim położeniu względem osiedli ludzkich, aby te nie były narażone na niebezpieczeństwo zalewu.

Dopuszczalny najwyższy stan zwierciadła wody w stawie należy oznaczyć stałym znakiem wodnym urządzonym w sposób możliwie prosty, a celowy, stosownie do wskazań władzy.

Staw winien posiadać urządzenia do spustu, do przepuszczania wielkich wód i do regulowania stanu wody.

Jeżeli przewiduje się możliwość potrzeby zniesienia w przyszłości stawu w interesie dobra publicznego, należy w myśl art. 46 ustawy wodnej udzielić pozwolenia na założenie stawu na czas ograniczony.

§ 2. Groble stawowe powinny być zbudowane według zasad wiedzy technicznej w ten sposób i w takich rozmiarach, aby przy najwyższym stanie wody odpowiadały wszelkim warunkom stałości tak z uwagi na samą groblę, jak i grunt tworzący jej podstawę.

Groble powinny być wykonane w takim odstępie od granicy cudzych gruntów, aby było możliwem przeprowadzenie tam później rowu, celem odprowadzenia wód przesiąkających; odstęp ten nie powinien być mniejszy niż 4 m.

Korona grobli stawu o powierzchni ponad 5 ha powinna wznosić się przynajmniej 0,5 m. nad najwyższy dozwolony stan wody w stawie. Szerokość korony należy oznaczyć zależnie od ważności grobli dla bezpieczeństwa publicznego, rodzaju materiału, z jakiego jest zbudowana, rodzaju podłoża i wysokości grobli.

Szerokość korony grobel zewnętrznych (obwodowych) powinna wynosić co najmniej 1.00 m.

Jeżeli groble są tylko odarniowane i nie posiadają innych szczególnych ubezpieczeń, stosunek pochyłości skarp winien być nie mniejszy, niż 1:1,5.

Skarpy grobli, o ile nie posiadają innych szczególnych ubezpieczeń, winny być wyłożone darnią lub obsiane mieszanką traw.

§ 3. Urządzenia do spustu mogą być łączone z urządzeniami tak do przepuszczania wielkich wód, jak i do regulowania stanu wody.

O ile spust ma się odbywać za pomocą rury przeprowadzonej przez groblę należy kłaść szczególną uwagę na uzyskanie należytej szczelności między ścianami rury a groblą, na należyte ufundowanie rury i na zabezpieczenie wylotu rury od podmycia.

Kraty w miejscach dopływu i odpływu powinny być tak urządzone, żeby powierzchnia otworów przewyższała powierzchnię przekroju rury o tyle przynajmniej, aby prędkość przepływu przez kratę dorównywała prędkości przepływu przez rurę.

Kanały odpływowe powinny mieć takie wymiary i być tak urządzone, ażeby woda odpływająca nie występowała na brzegi i nie powodowała szkód.

Urządzenia do spuszczenia wody winny być zabezpieczone w odpowiedni sposób przed otwieraniem ich przez osoby postronne.

§ 4. Urządzenie do regulowania stanu wody (mnicz) powinno pozwalać na regulację tego stanu w granicach wywołanych zmianami w zwyczajnym dopływie wody.

Co do przeprowadzenia rur przez groble, co do użycia krat i co do urządzenia kanału odpływowego mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 3.

§ 5. Urządzenia do przepuszczania wielkich wód t. j. przelewy i śluzy, winny mieć takie wymiary, aby wystarczały do całkowitego przepływu nadzwyczajnych wielkich wód.

Urządzenia te powinny być założone ile możności w naturalnym gruncie, a nie w grobli, a w razie konieczności umieszczenia ich w grobli, winno się wybierać na nie miejsca dla grobli najmniej szkodliwe. Całe urządzenie należy ochronić w odpowiedni sposób przeciw niebezpieczeństwu podmycia spodem i z boków, jako też podmycia u wypływu.

Wysokość stawideł śluzowych oraz wszelkiego rodzaju zamknięć przelewu należy tak wyznaczyć, żeby górna ich krawędź w stawie zamkniętym leżała dokładnie w poziomie dozwolonego najwyższego stanu wody.

Stawidła i wszelkie zamknięcia otworów przelewowych powinny być opatrzone takimi przyrządami do podnoszenia względnie opuszczania, żeby czynności te mogły być dokonywane przez 1 lub 2 ludzi.

Co do urządzenia kanału odpływowego i co do zabezpieczenia urządzeń przed osobami postronnymi mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 3.

O ile staw posiada wystarczające zabezpieczenie od wtargnięcia do niego wielkich wód przez obwałowanie lub inne urządzenia techniczne, można zaniechać wykonania urządzeń do przepuszczenia wielkich wód.

§ 6. W wypadkach, gdy może zagrażać z powyżej położonych terenów napływ wielkich wód na groble stawowe, należy dla zabezpieczenia grobel od uszkodzeń i przerwania stosować kanały obwodowe, czyli burzowe.

Jeżeli wskutek spiętrzenia wody w stawach zagraża cudzym gruntom zabagnienie, należy dla zapobieżenia temu przeprowadzić rowy osuszające, o należywym odpływie, oddzielające stawy od tych gruntów; dla osiągnięcia tego celu mogą być również wykorzystane kanały burzowe.

§ 7. W stawach o dopływie z rzek lub innych zbiorników wody wymiary i budowa kanału dopływowego i śluzy wpustowej winny być przystosowane do ilości doprowadzonej wody i tak urządzone, aby była wykluczona możliwość zalewu, zabagnienia lub jakichkolwiek uszkodzeń cudzych gruntów.

Urządzenia do wpustu wody winny być w odpowiedni sposób zabezpieczone przed otwieraniem ich przez osoby postronne.

§ 8. Projekty dołączone do próśb o pozwolenie na założenie stawu powinny zawierać dokładny szczegółowy plan sytuacji stawu, plan ogólny najbliższego dorzecza w podziałce w 1 : 25000 do 1 : 126000 z wykreśleniem położenia projektowanego stawu, przekroje grobel, przekroje kanałów dopływowych i odpływowych, projekty pomocniczych urządzeń, jak: jazy, śluzy, przelewy i t. p. oraz uzasadnienie hydrologiczne przyjętych w projekcie wymiarów.

§ 9. Władza winna czuwać, aby dla zabezpieczenia interesów publicznych i praw osób trzecich były ściśle przestrzegane zasady prawidłowego zakładania stawów.

Utrzymywanie, użytkowanie i spuszczenie stawów.

§ 10. Urządzenia stawowe należy w takim stanie utrzymywać, aby nie powodowały szkód dla interesów publicznych i praw cudzych. Z tego powodu w pozwoleniu na założenie stawu mają być zamieszczone dokładne przepisy co do utrzymania w dobrym stanie stawów i urządzeń pomocniczych oraz co do sposobu napełniania i spuszczenia stawów.

Spust wody winien być dokonywany w ten sposób, aby budowle wodne na kanale odpływowym i urządzenia meljoracyjne połączone z tym kanałem nie mogły być uszkodzone, oraz aby interesy publiczne i prawa osób trzecich nie doznawały szkody.

Zarazem zastrzec należy w pozwoleniu, że władza może wprowadzić zmiany w przepisach wydanych przy udzielaniu pozwolenia, o ile to okazałoby się potrzebnem do zabezpieczenia interesów publicznych i praw osób trzecich.

W myśl przepisów zawartych w rozdziale III, części szóstej ustawy wodnej władza winna czuwać, aby dla zabezpieczenia interesów publicznych i praw osób trzecich przestrzegano ściśle zasad prawidłowego utrzymywania, użytkowania i spuszczenia stawów.

Zniesienie stawów.

§ 11. Na zniesienie stawu należy uzyskać pozwolenie władzy, w celu zabezpieczenia interesu publicznego i prawa osób trzecich.

§ 12. Jeżeli stawy zasilane wodą przez stosowanie urządzenia piętrzącego wodę w rzece, mają być zniesione, to zniesienie urządzenia piętrzącego wodę w rzece może nastąpić w myśl art. 70 ustawy wodnej tylko za zezwoleniem władzy po przeprowadzeniu dochodzenia, przyczem zezwolenia można odmówić, gdyby inni przez unieruchomienie lub zniesienie urządzenia mieli ponieść szkodę; może jednak uprawniony domagać się, ażeby zainteresowani w utrzymaniu urządzenia zwrócili uprawnionemu koszty utrzymania urządzenia, albo też sami je utrzymywali.

Postanowienia końcowe.

§ 13. Jeżeli chodzi o stawy mniejszego znaczenia, można zaniechać ścisłego stosowania przepisów podanych w poprzednich paragrafach, jeżeli

nie wynikną z tego powodu szkody dla interesów publicznych lub praw cudzych.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Kierownik Ministerstwa Robót Publicznych: *Rybczyński*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Janicki*
